

Stanoviska k volbám do zastupitelstev krajů v roce 2012

1. Voličský průkaz pro volby do zastupitelstev krajů

Na základě tzv. technické novely volebních zákonů (zákon č. 222/2012 Sb.) byla nově zavedena možnost hlasovat ve volbách do zastupitelstev krajů na voličský průkaz. Voličské průkazy vydává obdobně jako ve volbách do Parlamentu České republiky obecní úřad na žádost voliče zapsaného ve stálém seznamu voličů v územním obvodu kraje, kde jsou vyhlášeny volby.

Podle § 26a zákona č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, voliči, který nebude moci volit ve volebním okrsku, v jehož stálém seznamu je zapsán, vydá obecní úřad na jeho žádost voličský průkaz a poznamená tuto skutečnost do stálého seznamu a do jeho výpisu pro okrskovou volební komisi. Voličský průkaz se vydává pouze voličům zapsaným ve stálém seznamu v územním obvodu kraje, kde jsou vyhlášeny volby.

Volič může požádat již dnes o vydání voličského průkazu:

- **žádostí v listinné podobě** opatřenou úředně ověřeným podpisem voliče; ověřený podpis žadatele zákon vyžaduje proto, aby byl volič, který o vydání voličského průkazu žádá, chráněn před zneužitím tohoto institutu. Pro žádost o vydání voličského průkazu v listinné podobě není žádný předepsaný formulář.

Úřední ověření podpisu voliče provádějí

1) úřady, kterými jsou podle zákona č. 21/2006 Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu a o změně některých zákonů (zákon o ověřování), ve znění pozdějších předpisů,

a) krajské úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností, obecní úřady, úřady městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a úřady městských částí hlavního města Prahy, jejichž seznam stanoví prováděcí právní předpis, újezdní úřady,

b) držitel poštovní licence a Hospodářská komora České republiky,

2) notáři na základě zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů.

Při ověření podpisu u správních úřadů (viz shora ad 1a) lze využít osvobození od správního poplatku podle ustanovení § 8 odst. 2 písm. f) zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, jež stanoví, že od poplatků jsou osvobozeny úkony pro účely využití volebního práva. Tuto skutečnost správní úřad u úkonu vyznačí.

- **žádostí v elektronické podobě podepsané uznávaným elektronickým podpisem voliče**
- **žádostí v elektronické podobě zaslané prostřednictvím datové schránky.**

Žádost musí být příslušnému obecnímu úřadu doručena nejpozději 7 dnů přede dnem voleb, tj. do 5. října 2012.

- **osobně**; v tomto případě není písemná žádost vyžadována, neboť obecní úřad, který je oprávněn voličský průkaz vydat, o žádosti voliče po prokázání jeho totožnosti učiní úřední záznam, ve kterém veškeré potřebné údaje uvede; o vydání voličského průkazu lze požádat do okamžiku uzavření stálého seznamu, tj. do 10. října 2012 do 16.00 hodin.

Voličský průkaz opravňuje k zápisu do výpisu ze stálého seznamu voličů ve dnech voleb ve volebním okrsku spadajícím do územního obvodu kraje, kde jsou volby vyhlášeny a v jehož územním obvodu je volič přihlášen k trvalému pobytu.

Při ztrátě nebo odcizení voličského průkazu nelze vydat duplikát.

2. Úmrtí kandidáta

Volby do zastupitelstev krajů upravuje zákon o volbách do zastupitelstev krajů jako výkon státní správy. Volební orgány tak mohou činit pouze to, co jim tento zákon ukládá.

Úmrtí kandidáta není v zákoně o volbách do zastupitelstev krajů řešeno, není tedy ani upraven postup, kterým by bylo možné kandidáta, který zemřel po registraci kandidátní listiny, z této kandidátní listiny stáhnout.

Podle § 23 zákona o volbách do zastupitelstev krajů se může kandidát do 48 hodin před zahájením voleb do zastupitelstva kraje vzdát písemně své kandidatury; stejným způsobem může zmocněnec politické strany, politického hnutí nebo koalice jeho kandidaturu odvolat.

Pro krajský úřad nevyplývá ze zákona o volbách do zastupitelstev krajů žádné oprávnění k vyzvání zmocněnce k podání odvolání kandidáta, a to ani v případě jeho úmrtí.

Využití institutu odvolání kandidáta podle ustanovení § 23 zákona o volbách do zastupitelstev krajů by danou věc vyřešilo pouze z hlediska informování voličů, pokud by odvolání kandidáta bylo doručeno 48 hodin před zahájením voleb do zastupitelstva kraje. Právo odvolat kandidáta z kandidátní listiny však může pouze zmocněnec a i pak zůstávají údaje o dotčeném kandidátovi na hlasovacím lístku; pouze při zjišťování výsledků voleb se nepřihlíží k hlasům odevzdaným pro tohoto kandidáta.

V případě, že tedy nedojde k odvolání zemřelého kandidáta zmocněncem, nemusí (informace o úmrtí může však krajským úřadem být vyvěšena) krajský úřad informovat voliče o jeho úmrtí vyvěšením této informace ve volebních místnostech; hlasy pro takového kandidáta budou platné. Okrsková volební komise ani Český statistický úřad v rámci procesu zjišťování výsledků voleb do zastupitelstva kraje neověřují, zda kandidát zemřel. V případě, že takový kandidát bude zvolen, jeho mandát zanikne podle § 48 odst. 2 písm. d) zákona o volbách do zastupitelstev krajů a na jeho místo nastoupí podle § 49 téhož zákona náhradník.

Tento výklad je založen na aktuální judikatuře krajských soudů k problematice úmrtí kandidáta:

3. Předávání výsledků hlasování členům okrskové volební komise a politickým stranám, politickým hnutím a koalicím bez zastoupení v okrskové volební komisi

Podle § 41 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev krajů předseda okrskové volební komise nebo jím pověřený člen okrskové volební komise předá výsledek hlasování za volební okrsek členům okrskové volební komise. Politickým stranám, politickým hnutím a koalicím, jejichž kandidátní listina byla zaregistrována a které nemají v okrskové volební komisi zastoupení, zašle předseda okrskové volební komise neprodleně písemně výsledek hlasování za volební okrsek na adresu zmocněnce. Jedná se o povinnost stanovenou zákonem o volbách do zastupitelstev krajů, a proto tento úkol musí předseda, příp. jím pověřený člen okrskové volební komise splnit. Účelem právní úpravy je zabezpečit předání výsledků hlasování ve volebním okrsku všem kandidujícím subjektům, tedy i těm, jež nejsou v okrskové volební komisi zastoupeny.

Uvedená problematika je v působnosti Českého statistického úřadu; podle jeho sdělení se výsledkem hlasování za volební okrsek rozumí „opis výsledku hlasování v okrsku“ (z počítače), který obdrží člen okrskové volební komise na pověřeném obecním úřadě po předání bezchybného zápisu o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku. Formu a postup při jeho předání dotčený zákon již blíže nespecifikuje. Proto předseda, příp. jím pověřený člen okrskové volební komise může, dle našeho názoru, daný úkol zabezpečit i elektronicky.

Odpovědnost za jeho splnění však nemůže delegovat na obecní úřad. V daném případě se domníváme, že obecní úřad může v předmětné věci poskytnout součinnost. Selektce kandidujících subjektů, jimž má být výsledek hlasování za volební okrsek zaslán, bez zákonného zmocnění není možná.

4. Informace o počtu a sídle volebních okrsků

Podle ustanovení § 15 písm. f) zákona o volbách do zastupitelstev krajů poskytuje starosta obce každé politické straně, politickému hnutí a koalici, jejichž kandidátní listina byla zaregistrována, informace o počtu a sídlech volebních okrsků nejpozději 45 dnů před zahájením voleb. Z dikce tohoto ustanovení jednoznačně nevyplývá, zda se informace poskytuje zmocněncům politických stran, politických hnutí a koalicím nebo na adresu ústředního orgánu (do sídel) těchto subjektů. Stejně tak není upraven způsob poskytnutí této informace.

Pouze vyvěšení na úřední desce obecního úřadu (včetně zveřejnění způsobem umožňujícím dálkový přístup) by podle našeho názoru nebylo dostatečné, neboť zákon o volbách do zastupitelstev krajů subjekt určení dotčené informace jednoznačně upravuje, a tím je politická strana, politické hnutí a koalice. Pokud tento zákon upravuje zveřejnění informace vyvěšením na úřední desce, tak to u jednotlivých volebních institutů specifikuje.

Pro účely zabezpečení voleb do zastupitelstev krajů se jeví vhodnější poskytnout tuto informaci nikoliv na adresu ústředního orgánu politické straně a politickému hnutí, ale prostřednictvím zmocněnců, kteří rovněž podle ustanovení § 17 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev krajů podepisují seznam delegovaných členů a náhradníků do okrskových volebních komisí.

Pro daný účel, tj. poskytnutí informace o počtu a sídlech volebních okrsků lze, podle našeho názoru, využít ustanovení § 11 písm. c) a § 22 odst. 3 písm. a) zákona o volbách do zastupitelstev krajů, neboť starosta obce má postavení volebního orgánu a vykonává státní správu na úseku voleb do zastupitelstev krajů (§ 15 zákona o volbách do zastupitelstev krajů). Doporučujeme proto, aby krajský úřad zaslal spolu se seznamem zaregistrovaných kandidátních listin i údaj o zmocněncích politických stran, politických hnutí a koalic.

Starostové obcí v tomto stádiu volebního procesu budou plnit pouze úlohu doručovatele informace o počtu a sídlech volebních okrsků prostřednictvím zmocněnců politických stran a politických hnutí.

5. Postup krajského úřadu v případě, že jsou mu doručeny dvě kandidátní listiny koalic se shodným názvem

Zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „volební zákon“), podávání kandidátních listin koalicemi upravuje v ustanovení § 20 a 21 v tom smyslu, že společně kandidující politické strany a politická hnutí kandidátní listinu jako koaliční označí, uvedou členy koalice a stanoví její název a zároveň ji osoby oprávněné jednat jménem těchto politických stran a politických hnutí v ní sdružených vedle zmocněnce podepíší. Politická strana nebo politické hnutí může být v rámci kandidatury do jednoho zastupitelstva kraje členem pouze jedné koalice, a pokud je členem koalice, nemůže již kandidovat samostatně; totéž platí naopak, kandiduje-li samostatně, nemůže se jako člen koalice účastnit voleb do téhož zastupitelstva kraje v rámci další kandidující koalice.

Jedna koalice může podat do téhož zastupitelstva kraje pouze jednu kandidátní listinu.

Ze shora uvedeného ve vazbě na ustanovení volebního zákona pojednávajících o postupu krajského úřadu při projednávání kandidátní listiny, případné výzvě směřující k doplnění chybějících náležitostí nebo nápravě nesprávně uvedených údajů a registraci nebo odmítnutí kandidátní listiny, vyplývá, že volební zákon tuto otázku výslovně neřeší.

Z hlediska právní jistoty voličů, sčítání hlasů a zpracování výsledků voleb je třeba nepochybně připustit, že dva kandidující subjekty, v daném případě koalice, vystupující ve volbách pod stejným názvem, přinesou faktické problémy. K jejich rozlišení by voličům sloužil pouze různý výčet politických stran a politických hnutí, ze kterých jsou složeny, a u zjišťování výsledků voleb vylosované číslo Státní volební komisi, které je pro každý odlišný kandidující subjekt na území České republiky losován jedinečný.

Při striktně formálním pojetí vycházejícím z uvedené právní úpravy, důsledně nevybočujícím ze zásady, podle které státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví, by k registraci koalice složené z různých subjektů, avšak opatřené stejným názvem, kdy rozlišovacím prvkem by byl pouze již shora zmíněný výčet těch politických stran a politických hnutí, které je tvoří, a později vylosovaným číslem, pod kterým kandidují, mohlo příslušným volebním orgánem dojít.

Nelze však jednoznačně vyloučit ani materiální pojetí opírající se o vyloučení kandidatury dvou koalic užívajících stejný název. Zásadním důvodem by byla v běžné předvolební prezentaci a následném hlasování voliči jejich snadná zaměnitelnost. Z obdobného důvodu zákon o sdružování v politických stranách a v politických hnutích vylučuje možnost jejich

registrace nejen pod stejným, ale dokonce i podobným názvem. V takovém případě by krajský úřad poté, co obdrží dvě kandidátní listiny koalic se shodným názvem, byť složených z různých politických stran a politických hnutí, vyzval prostřednictvím zmocněnce koalice, jejíž kandidátní listinu obdržel později, k odstranění závady.

V každém případě přísluší rozhodnutí o registraci nebo odmítnutí kandidátní listiny krajskému úřadu. Proti jeho rozhodnutí se může subjekt, jehož kandidátní listina byla odmítnuta, nebo proti rozhodnutí o provedení registrace se mohou ostatní politické strany a politická hnutí, které podaly kandidátní listinu, domáhat ochrany u příslušného krajského soudu. Doposud se však, dle našich poznatků, ani krajský úřad ani soud touto otázkou nezabýval.

6. Informování voličů i v jazyce národnostní menšiny

Ustanovení § 27 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev krajů zakládá povinnost starosty obce informovat voliče v obci o době a místě konání voleb do zastupitelstev krajů včetně dalších údajů nutných k nerušenému průběhu voleb formou oznámení. Toto oznámení musí být zveřejněno i v jazyce národnostní menšiny, pokud v kraji má být zřízen výbor pro národnostní menšiny podle § 78 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o krajích“). Zákon o krajích pak upravuje podmínku, za níž je třeba výbor zřídit. Tou je hranice alespoň 5% občanů v kraji hlásících se podle posledního sčítání lidu k národnosti jiné než české. Je skutečností, že povinnost informovat voliče o době a místě konání voleb v jazyce národnostních menšin není v zákoně o volbách do zastupitelstev krajů vyjádřena jednoznačně.

Domníváme se, že ustanovení § 27 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev krajů je nutné vykládat v kontextu s ustanovením § 78 odst. 2 zákona o krajích, tj. zda se výbor pro národnostní menšiny zřizuje v případě, kdy zastoupení jedné národnostní menšiny je vyšší než 5 %, nebo zda se výbor pro národnostní menšiny zřizuje v případě, kdy všechny národnostní menšiny dosahují 5 % občanů. S ohledem na novelizaci dotčeného ustanovení provedenou zákonem č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o národnostních menšinách“), máme za to, že by měl být výbor zřizován v případě, kdy všechny národnostní menšiny v daném kraji dosahují 5% občanů hlásících se k jiné národnosti než české.

Dle našeho názoru oznámení pro voliče o době a místě konání voleb do zastupitelstva kraje podle ustanovení § 27 odst. 1 a 2 zákona o volbách do zastupitelstev krajů bude i v jazyce národnostní menšiny zveřejněno způsobem v místě obvyklým pouze v těch krajích, ve kterých všechny národnosti menšiny dosahují 5% občanů hlásících se k jiné národnosti než české.

Podle ustanovení § 10 zákona o národnostních menšinách mají příslušníci národnostních menšin, které tradičně a dlouhodobě žijí na území České republiky, za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy, právo na zveřejnění oznámení o době a místě konání voleb a na další informace pro voliče v jazyce národnostních menšin. Součástí zákona o národnostních menšinách je preambule, která má podle důvodové zprávy mj. i charakter interpretačního nástroje při aplikaci obecné právní úpravy práv příslušníků národnostních menšin.

Při respektování smyslu a účelu posuzovaných ustanovení zákona o volbách do zastupitelstev krajů se zákonem o národnostních menšinách se Ministerstvo vnitra kloní k názoru,

že oznámení pro voliče o době a místě konání voleb do zastupitelstva kraje podle ustanovení § 27 odst. 1 a 2 zákona o volbách do zastupitelstev krajů bude i v jazyce národnostní menšiny způsobem v místě obvyklým zveřejněno pouze v těch krajích, ve kterých všechny národnostní menšiny dosahují alespoň 5 % občanů hlásících se k jiné národnosti než české, avšak v rámci tohoto kraje pouze v těch obcích, ve kterých všechny národnostní menšiny dosahují alespoň 10% občanů hlásících se k jiné národnosti než české.

Hodnota 10 % je odvozena od ustanovení § 29 odst. 3 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, ve kterém je stanoveno, že v obci, ve které se zřizuje výbor pro národnostní menšiny podle ustanovení § 117 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o obcích“), se oznámení zveřejní i v jazyce příslušné národnostní menšiny. V tomto ustanovení zákona o obcích je právě stanovena 10 % hranice rozhodná pro ustanovení výboru pro národnostní menšiny v obci. Volič do zastupitelstva kraje je primárně i občanem obce a zveřejněním předmětného oznámení v jazyku příslušné národnostní menšiny má pro realizaci jeho aktivního volebního práva význam především v místě trvalého pobytu.

Pokud jde o přihlášení se k národnosti jiné než české při sčítání lidu v České republice, samo o sobě nezakládá vznik národnostní menšiny. Podstatné je, aby byly splněny znaky národnostní menšiny, tzn., aby se odlišovala od majoritní společnosti etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi, tj. znaky uvedenými v ustanovení § 2 zákona o národnostních menšinách, kde je národnostní menšina vymezena jako společenství občanů České republiky žijících na území současné České republiky, kteří se odlišují od ostatních občanů zpravidla společným etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi, tvoří početnou menšinu obyvatelstva a zároveň projevují zájem být považováni za národnostní menšinu za účelem společného úsilí o zachování a rozvoj vlastní svébytnosti, které se historicky utvořilo.

Podle důvodové zprávy k zákonu o národnostních menšinách na území České republiky žijí tradičně a dlouhodobě příslušníci bulharské, chorvatské, maďarské, německé, polské, srbské, romské, rusínské, ruské, řecké, slovenské a ukrajinské národnostní menšiny.

7. Postavení okrskových volebních komisí při společném konání voleb do Senátu Parlamentu České republiky a do zastupitelstev krajů v roce 2012

Ustanovení § 64 zákona o volbách do zastupitelstev krajů upravuje postavení a zřizování okrskových volebních komisí při konání společných voleb do Poslanecké sněmovny nebo do Senátu Parlamentu České republiky a do zastupitelstev krajů.

Konají-li se volby do zastupitelstev krajů společně v tytéž dny s volbami do Poslanecké sněmovny nebo do Senátu Parlamentu České republiky anebo s volbami do zastupitelstev v obcích, plní podle tohoto ustanovení okrskové volební komise úkoly okrskových volebních komisí pro tyto další volby. Tak tomu bude i při konání společných voleb do Senátu Parlamentu České republiky a do zastupitelstev krajů v roce 2012.

Při konání společných voleb do zastupitelstev krajů a do Senátu Parlamentu České republiky budou okrskové volební komise ustaveny podle zákona o volbách do zastupitelstev krajů a budou plnit úkoly, jak pro volby do zastupitelstev krajů vyplývající ze zákona o volbách do zastupitelstev krajů, tak i pro volby do Senátu Parlamentu České republiky vyplývající

ze zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o volbách do Parlamentu“).

Podle § 17 zákona o volbách do zastupitelstev krajů členem okrskové volební komise může být státní občan České republiky, který v den složení slibu dosáhl věku nejméně 18 let, u něhož nenastala překážka výkonu volebního práva, a který není kandidátem pro volby do zastupitelstva kraje, pro který je okrsková volební komise vytvořena. Každá politická strana, politické hnutí a koalice, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do zastupitelstva kraje, může delegovat nejpozději 30 dnů přede dnem voleb jednoho člena a jednoho náhradníka do okrskové volební komise v každém volebním okrsku, ve kterém se do příslušného zastupitelstva kraje volí. Není-li takto dosaženo nejnižšího stanoveného počtu členů okrskové volební komise podle § 15 písm. c) zákona o volbách do zastupitelstev krajů, deleguje před jejím prvním zasedáním členy na neobsazená místa starosta. Podle § 15 zákona o volbách do zastupitelstev krajů starosta obce stanovuje, s přihlédnutím k počtu voličů ve volebním okrsku, ve lhůtě 60 dnů přede dnem voleb do zastupitelstva kraje, tj. do 13. 8. 2012, minimální počet členů okrskové volební komise, a to tak, aby počet členů byl nejméně 6, s výjimkou volebních okrsků do 300 voličů, kde může být okrsková volební komise čtyřčlenná.

Ustanovení § 17 v odst. 1 písm. c) zákona o volbách do zastupitelstev krajů vylučuje pouze kandidáta pro volby do zastupitelstva kraje z členství v okrskové volební komisi. Při společném konání voleb do Senátu Parlamentu České republiky a do zastupitelstev krajů, kdy okrsková volební komise je zřizována dle zákona o volbách do zastupitelstev krajů, tak kandidát do Senátu není z členství v okrskové volební komisi vyloučen. Je možné kandidáta upozornit, že tento postup není vhodný. V daném případě se jedná spíše o nedostatek právní úpravy tohoto zákona, nikoliv o účel právní úpravy.

Ukončení činnosti okrskové volební komise při společném konání voleb do Senátu Parlamentu České republiky a do zastupitelstev krajů upravuje ustanovení § 45 zákona o volbách do zastupitelstev krajů. Koná-li se druhé kolo voleb do Senátu Parlamentu České republiky, nebude činnost okrskové volební komise ukončena podle zmíněného ustanovení zákona o volbách do zastupitelstev krajů, ale podle § 77a odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu.

8. Údaj o povolání kandidáta

Podle ustanovení § 21 odst. 1 písm. b) zákona o volbách do zastupitelstev krajů je povinností kandidujících subjektů na kandidátní listině u jednotlivých kandidátů uvést mimo jiné i údaje o jeho povolání. Tento zákon ani jiný právní předpis pro jiné druhy voleb pojem povolání ani jinou jeho bližší specifikaci neupravuje. Je věcí kandidáta a toho, kdo jej na kandidátní listině uvedl, zda chtějí pro voliče zdůraznit původní profesi kandidáta nebo jeho současné pracovní či funkční zařazení, případně jeho nezaměstnanost apod. Pokud kandidát vykonává souběžně dvě a více povolání, je na jeho vůli, zda se chce voličům prezentovat všemi nebo jen některým z nich.

9. Zajištění tisku hlasovacích lístků

Tisk hlasovacích lístků pro volby do zastupitelstev krajů a Senátu Parlamentu České republiky bude zajišťovat na základě výběrového řízení firma Moraviapress, a. s.

10. Věk kandidáta na kandidátní listině pro volby do zastupitelstev krajů

Obligatorní náležitosti kandidátní listiny pro volby do zastupitelstev krajů upravuje § 21 zákona o volbách do zastupitelstev krajů. Věk kandidáta je jednou z nich. Jako všechny ostatní údaje uvedené na kandidátní listině musí jít o údaj správný, neboť jinak by byl založen důvod pro výzvu zmocněnce ve smyslu § 22 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev krajů k odstranění závad. K tomu, aby bylo zřejmé, že kandidát splňuje podmínky volitelnosti, slouží institut vlastnoručně podepsaného prohlášení kandidáta podle § 21 odst. 2 zákona o volbách do zastupitelstev krajů s uvedením rodného čísla.

Všichni kandidáti pro volby do zastupitelstev krajů uvedou na kandidátní listině věk aktuální ke dni jejího podání. Pravdivost údajů (náležitostí) kandidátní listiny potvrdí svým podpisem jednak zmocněnec kandidujícího subjektu a dále osoba oprávněná jednat jeho jménem. Pro účely hlasovacího lístku věk kandidáta krajský úřad zaktualizuje a uvede věk kandidáta ke dni voleb do zastupitelstev krajů; k tomu mu bude firmou zajišťující tisk hlasovacích lístků poskytnuta přepočítávací tabulka.

11. Zastoupení na základě plné moci

Obsah kandidátní listiny pro volby do zastupitelstev krajů upravuje ustanovení § 21 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev krajů; v písm. h) tohoto ustanovení je jako náležitost kandidátní listiny stanoveno – jméno a příjmení, označení funkce a podpis osoby oprávněné jednat jménem politické strany nebo politického hnutí; v případě koalice jména a příjmení, označení funkcí a podpisy všech osob oprávněných jednat jménem všech politických stran a politických hnutí, které ji tvoří. Odkazem je poukazováno na příslušný zvláštní právní předpis, kterým je zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů.

Jedná se o obligatorní náležitost kandidátní listiny, tudíž úřad (pro volby do zastupitelstev krajů krajský úřad), pak v rámci registračního řízení i tuto náležitost podané kandidátní listiny je povinen přezkoumat.

Domníváme se, že pokud zákon výslovně nezakazuje v předmětné věci zastoupení na základě plné moci, pak připuštění takového postupu ani nevylučuje. Je tedy přípustné, aby osoba, která je statutárním orgánem politické strany nebo politického hnutí, svěřila na základě plné moci podepisování kandidátních listin pro volby do zastupitelstev krajů jiné osobě. Ačkoli zákon to výslovně nestanoví, musí být předmětná plná moc přiložena ke kandidátní listině, neboť krajský úřad při přezkumu kandidátních listin bude vycházet z údajů uvedených ve veřejném rejstříku politických stran a politických hnutí, který Ministerstvo vnitra vede, a ze kterého tuto skutečnost nelze zjistit. Ke kandidátní listině musí být přiložen buď originál plné moci, nebo její ověřená kopie.

Jiným případem je ustanovení § 21 odst. 5 zákona o volbách do zastupitelstev krajů vztahující se k oprávnění zmocněnce k úkonům ve volebních věcech jménem politické strany, politického hnutí a koalice. V případě zmocněnce se jedná o speciální ustanovení zákona pro volby s tím, že zmocněnec je již pro příslušné úkony zmocněn statutárním orgánem a zákon o volbách do zastupitelstev krajů neobsahuje úpravu, která by mu umožnila své zmocnění převést na jinou osobu. V případě, že nemůže vykonávat svou funkci, po jeho odvolání nastupuje náhradník.